

MIKROLIIKKUMISEN LUPAEHDOT TAMPEREEN SEUTUKUNNAT - LEMPÄÄLÄ

Sisällysluettelo

1.	Yleiset ehdot ja luvan voimassaoloaika	2
2.	Käsitteet.....	2
3.	Lait ja asetukset.....	3
3.1.	Ajoneuvolaki.....	3
3.2.	Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä	3
3.3.	Laki ajoneuvojen siirtämisestä	3
3.4.	Liikennepalvelulaki	3
3.5.	Liikennevakuutuslaki	3
3.6.	Maastoliikennelaki	3
3.7.	Rikoslaki	3
3.8.	Tieliikennelaki.....	3
4.	Luvan hakeminen ja hinta	4
5.	Yhteydenpito kunnan ja palveluntarjoajan välillä	5
6.	Ajoneuvojen määrä	5
7.	Toiminta-alue	5
8.	Toimintakausi.....	6
9.	Hiekanpoisto	6
10.	Ajonopeudet.....	7
11.	Pysäköinti	7
11.1.	Pysäköintialueet	8
11.2.	Pysäköintikieltoalueet	8
11.3.	Lupaehtojen vastaisesti pysäköidyt ajoneuvot.....	8
12.	Käyttösovelluksen ominaisuudet	8
13.	Tapahtumat.....	9
14.	Työmaat.....	9
15.	Palveluntarjoajan tekemät ajoneuvojen siirrot.....	9
16.	Palautekanava ja verkkosivut	10
17.	Data ja rajapinnat.....	10
18.	Luvan peruuttaminen	11
19.	Kunnan yhteystiedot.....	11
20.	Liitemateriaali.....	11

1. Yleiset ehdot ja luvan voimassaoloaika

Yhteiskäyttöisten (Ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa ja 29 §:ssä tarkoitettujen) ajoneuvojen sekä moottorilla varustettujen polkupyörien ammattimaisen vuokralle tarjoamisen edellytyksenä kunnan hallinnoimalla alueella on, että palveluntarjoajalla on voimassa oleva mikroliikennelupa.

Tämä dokumentti sisältää lupaehtot, joilla mikroliikkumisen palveluntarjoajat saavat mikroliikenneluvalla operoida Lempäälän kunnan alueella. Mikroliikkumislupa ja nämä lupaehtot ovat voimassa Lempäälän kunnassa alkaen 1.1.2026.

Lupaehtot on laadittu koskemaan ensisijaisesti sähköpotkulautojen vuokrauspalveluita tarjoavia yrityksiä, mutta niitä tulee noudattaa myös muiden mikroliikkumisvälineiden vuokraustoiminnassa. Lupaehtoja sovelletaan lisäksi kunnan mahdollisesti itse kilpailuttamaan kaupunkipyöräpalveluun.

Liikennepalvelulain mukaisesti kunta voi liittää mikroliikennelupaan luvan voimassa ollessa uusia ehtoja, jos muutokset ovat välttämättömiä liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden taikka kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta (Liikennepalvelulain 18 e § 2 mom).

Kunnan tulee ilmoittaa palveluntarjoajalle uusista ehdoista tai ehtojen muutoksista vähintään kuukausi ennen niiden voimaantuloa.

2. Käsitteet

Näissä lupaehdoissa:

”palveluntarjoajalla” tarkoitetaan toimijaa, joka tarjoaa vuokralle yhteiskäyttöisiä sähköpotkulautoja tai muita ajoneuvolain 28 §:n 1 momentin tai ajoneuvolain 29 §:n mukaisia ajoneuvoja tai moottorilla varustettuja polkupyöriä.

”ajoneuvolla” tarkoitetaan vuokralle tarjottavia yhteiskäyttöisiä ajoneuvoja. Näitä ovat esimerkiksi sähköpotkulaudat, mutta myös muut ajoneuvolain 28 §:n 1 momentin tai ajoneuvolain 29 §:n mukaiset ajoneuvot tai moottorilla varustetut polkupyörät.

”palvelulla” tarkoitetaan palveluntarjoajan tarjoamaa palvelua, jossa asiakkaat voivat vuokrata ajoneuvoja liikkumiseen.

”käyttäjällä” tarkoitetaan asiakasta, joka käyttää palveluntarjoajan tarjoamaa palvelua.

3. Lait ja asetukset

Kunnan lupaehtojen ohella palveluntarjoajan tulee noudattaa Suomessa voimassa olevia lakeja ja asetuksia, joilla liikennettä ja ennen kaikkea mikroliikkumista säädelään.

Merkittävimmät toimintaa koskevat kansalliset lait ja asetukset ovat:

3.1. Ajoneuvolaki

https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2021/82#chp_2__sec_27

3.2. Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1992/1257>

3.3. Laki ajoneuvojen siirtämisestä

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2019/1508>

3.4. Liikennepalvelulaki

https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saadostkokoelma/2017/320#OT2_OT1_OT4

3.5. Liikennevakuutuslaki

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/460>

3.6. Maastoliikennelaki

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1995/1710>

3.7. Rikoslaki

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1889/39-001>

3.8. Tieliikennelaki

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2018/729#OT56>

4. Luvan hakeminen ja hinta

Lempäälän kunta myöntää hakemuksesta mikroliikenneluvan palveluntarjoajalle,

- jonka mikroliikennelupaa ei ole peruutettu viimeksi kuluneen vuoden aikana kunnassa.
- joka on toimittanut kunnan lupapäätöstä varten alla mainitut riittävät tiedot.
- jonka toimitusjohtajaa tai vastuunalaista yhtiömiestä ei ole määrätty liiketoimintakieltoon.

Mikroliikennelupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä:

1a) hakijan nimi, yhteystiedot ja laskutustiedot

1b) hakijan käyttäjille ja ulkopuolisille tarkoitetun palautepalvelun yhteystiedot

2) tieto vuokralle tarjottavien ajoneuvojen laadusta ja ajoneuvojen enimmäismäärästä

3) tieto toiminta-alueesta kunnassa

4) tieto toiminnan alkamisajankohdasta

5) lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys palveluntarjoajan valmiuksista huolehtia 18 e §:n nojalla mikroliikennelupaan liitettävien lupaehtojen noudattamisesta

Jos edellä mainituissa tiedoissa tapahtuu luvan myöntämisen jälkeen olennaisia muutoksia, on muutoksista ilmoitettava viipymättä sähköpostiosoitteeseen yhdyskunta@lempaala.fi

Tarkemmat ohjeet luvan hakemiseen on julkaistu kunnan verkkosivuilla. Hakemuksen käsittelyaika on arviolta 1–2 kuukautta.

Mikroliikennelupa myönnetään vuoden 2026 toimintakaudelle kokeiluluontoisesti vain kyseisen vuoden ajaksi. Tuleville toimintakausille myönnettävät luvat ovat voimassa lupapäätöksessä määritellyn ajan, kuitenkin enintään 5 vuotta kerrallaan sen myöntämisestä.

5. Yhteydenpito kunnan ja palveluntarjoajan välillä

Mikroliikennelupa-asioissa yhteydenpitoon tarkoitettu kunnan sähköpostiosoite on yhdyskunta@lempaala.fi

Luvan voimassaolon aikana palveluntarjoaja on velvoitettu osallistumaan kunnan ja palveluntarjoajien välillä järjestettäviin yhteistyöpalaveriin, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita sekä palvelun toimivuutta tms. Palaveriin voidaan tarvittaessa kutsua mukaan myös muita ulkopuolisia sidosryhmiä, esim. poliisi tai pelastuslaitos.

Kunnan sääntöjen noudattamista varten operaattorin on tarjottava kunnan määrittelemille yhteyshenkilöille ilmainen pääsy välineiden käytännön testaamista varten eli siten, että testitunnuksilla pääsee kokeilemaan ajoneuvojen toimivuutta ajossa ja pysäköinnissä.

6. Ajoneuvojen määrä

Lempäälän kunta ei aseta rajoituksia ajoneuvojen lukumäärään kunnan alueella.

7. Toiminta-alue

Lempäälän kunta ei aseta rajoituksia toiminta-alueen laajuuteen kunnan alueella. Ajoneuvoilla ajaminen ja pysäköinti on kuitenkin kielletty sellaisilla kunnan hallinnoimilla alueilla, joita ei ole tarkoitettu liikenteelle, kuten tietyillä liikuntapaikoilla (esim. jalkapallokentät ja yleisurheilukentät) sekä tietyjen koulujen ja päiväkotien oleskelu- ja leikkialueilla. Näissä paikoissa ajoneuvolla ajaminen voi rikkoa päällysteitä tai aiheuttaa liikenneturvallisuuden näkökulmasta vaaratilanteita alueella liikkuville ja oleskeleville. Pysäköintiä koskevat rajoitukset ja määräykset on esitetty tarkemmin kohdassa 11.

Palveluntarjoajan tulee estää ajoneuvojen käyttö näillä alueilla teknisesti. Mikäli ajoneuvoja päätyy ajokieltoalueelle tai toiminta-alueen ulkopuolelle, tulee palveluntarjoajan kerätä ajoneuvot pois 5 vuorokauden kuluessa. Kunnalla on oikeus siirtää lupaehtojen vastaisesti pysäköity ajoneuvo.

8. Toimintakausi

Kunnossapidon mahdollistamiseksi ja liikenneturvallisuussyistä vuokraustoimintaa saa harjoittaa vain sulan maan aikaan. Pääasiallinen toimintakausi määräytyy kuitenkin ilman kiinteää päivämäärää todellisten sääolosuhteiden ja toimintamallien mukaisesti sulan maan ajalle.

Mikäli palveluntarjoaja haluaa laajentaa toimintakautta edellä mainitun pääasiallisen toimintakauden ulkopuolelle, tulee palveluntarjoajan tehdä siitä erillinen hakemus sähköpostitse kunnan yhteyshenkilölle, jossa palveluntarjoaja kertoo hakemansa lisääjän. Hakemuksessa palveluntarjoajan on kuvattava, millä tavoin se varmistaa katujen talvikunnossapitoon liittyvien toimintojen sujuvuuden ja häiriöttömyyden sekä vuokrauspalvelun liikenneturvallisuuden.

Kunnalla on oikeus evätä operointi toimintakauden ulkopuolella, mikäli se kokee esitetyn ratkaisumallin riittämättömäksi. Myönnetyn lisääjän aikana kunnalla on oikeus vaatia palveluntarjoajaa poistamaan liikkumisvälineet kadulta, mikäli säätilassa tapahtuu merkittävä pysyvämpi muutos, mikä estäisi välineiden turvallisen käytön. Palveluntarjoajilla on 48 h aikaa poistaa tällaisessa tilanteessa ajoneuvot kadulta. Autojen palauttamisesta takaisin kadulle tämän jälkeen on sovittava erikseen kunnan kanssa.

Mikäli palveluntarjoaja ei ole siirtänyt ajoneuvoja pois määräaikaan mennessä ja ne aiheuttavat merkittävää haittaa kunnossapidolle, kunnalla on tässä tilanteessa oikeus siirtää ajoneuvo.

Lempäälän kunta ei vastaa ajoneuvoille aiheutuneista vaurioista, jotka niille mahdollisesti aiheutuvat kunnossapidon seurauksena.

9. Hiekanpoisto

Katujen ja kiinteistöjen talvikunnossapidon toimenpiteisiin kuuluvassa liukkaudentorjunnassa käytettävän hiekoitussepin poiston mahdollistamiseksi palveluntarjoajalla tulee olla valmius poistaa ajoneuvot pois ennalta ilmoitetulta alueelta ja ennalta ilmoitettuna ajankohtana.

Kunta antaa palveluntarjoajille viimeistään seitsemän vuorokautta ennen hiekanpoiston alkamista tiedon alueista, joissa hiekanpoistoa tehdään ja joissa ajoneuvot pitää poistaa.

Kunnalla on oikeus siirtää ajoneuvo, mikäli ajoneuvo aiheuttaa esteen hiekanpoiston suorittamiselle. Kunta ei myöskään vastaa mahdollisista ajoneuvoille aiheutuneista vaurioista, jotka aiheutuvat hiekanpoiston seurauksena.

10. Ajonopeudet

Ajoneuvojen nopeutta rajoitetaan liikenneturvallisuuden vuoksi ja onnettomuuksien vähentämiseksi.

Ajoneuvojen maksiminopeus on 20 km/h. Suomen lainsäädännön mukaisesti niillä on ajettava tällöin pyörätiellä tai ajoradalla. Viikonloppuöisin (23–05 välillä) ajoneuvojen maksiminopeudeksi tulee asettaa 15 km/h.

Näiden rajoitusten lisäksi erikseen määritetyille hitaan nopeuden alueille (liite 2) palveluntarjoajan tulee asettaa ajoneuvojen maksiminopeudeksi 15 km/h.

11. Pysäköinti

Palveluntarjoajan tulee ohjeistaa käyttäjiä pysäköimään lupaehtojen mukaisesti, jonka lisäksi palveluntarjoajan sovelluksen tulee mahdollistaa kuvan ottaminen matkan päätteeksi pysäköidystä ajoneuvosta.

Ajoneuvojen pysäköinnissä tulee noudattaa seuraavia ehtoja:

- Ajoneuvo tulee pysäköidä niin, ettei siitä aiheudu haittaa muulle liikenteelle, esteettömyydelle tai kunnossapidolle.
- Jalkakäytävälle, pyörätielle tai ajoradan varteen pysäköidessä ajoneuvo tulee pysäköidä mahdollisimman reunaan ja väylän suuntaisesti.
- Ajoneuvojen pysäköinti on kielletty liikenneturvallisuuden, esteettömyyden sekä kunnossapidon näkökulmasta seuraavissa kohteissa:
 - o Päiväkotien ja koulujen piha-alueilla
 - o Leikkipuistoissa ja nurmialueilla
 - o Pelastusteillä
 - o Silloilla
 - o Alikuluissa
 - o Ahtaissa kulmauksissa
 - o Ovien, porttikonkien tai sisäänajojen edustoilla
 - o Bussipysäkkien odotusalueilla sekä junien laiturialueilla
 - o Tasoristeyksissä
 - o Muissa näkemältään rajoitetuissa tai kapeissa kohdissa

Palveluntarjoajan tulee seurata, että ajoneuvot pysäköidään edellä mainittujen ehtojen mukaisesti. Ehtoja tulee noudattaa myös, kun palveluntarjoaja siirtää itse ajoneuvoja. Mikäli ajoneuvo on pysäköity ehtojen vastaisesti, kunnalla on oikeus siirtää ajoneuvo.

11.1. Pysäköintialueet

Kunnan katualueille ja kiinteistöjen pihoilta on määritelty alueita, jonne ajoneuvojen pysäköintiä tulee ohjata. Osa paikoista on merkitty maastoon liikennemerkkein ja tiemerkein.

Maastossa sekä karttaliitteissä osoitettujen pysäköintialueiden tarkoituksena on keskittää pysäköintiä tiettyihin pisteisiin.

Pysäköintialueita voidaan toiminnasta saatavien kokemusten mukaan tarvittaessa myöhemmin lisätä, muuttaa tai poistaa. Kunta ilmoittaa muutoksista palveluntarjoajalle kuukautta ennen voimaantuloa.

11.2. Pysäköintikieltoalueet

Kunta on määritellyt alueita, joihin ajoneuvoja ei saa liikenneturvallisuus-, esteettömyys- ja/tai kunnossapidollisista syistä pysäköidä.

Lisäksi joillakin alueilla pysäköinti on kielletty muualla kuin erikseen osoitetuilla pysäköintipaikoilla.

Pysäköintikieltoalueita ei merkitä maastoon, vaan pysäköinnin ohjauksen tulee tapahtua palveluntarjoajan sovelluksen kautta.

Pysäköintikieltoalueet on esitetty kunnan verkkosivuilla sekä palveluntarjoajan sovelluksessa.

11.3. Lupaehtojen vastaisesti pysäköidyt ajoneuvot

Jos liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 18 b §:ssä tarkoitettu ajoneuvo on pysäköity mainitussa pykälässä tarkoitettun mikroluokan lupaehtojen vastaisesti, kunta tai kunnallinen pysäköintivalvoja saa suorittaa lähi- tai varastosiirron välittömästi. Väärinpysäköidyt ajoneuvot siirretään lähtökohtaisesti aina lähimmälle sallitulle pysäköintipaikalle, jotta mikroluokan palvelun saatavuus ei kärsisi.

12. Käyttösovelluksen ominaisuudet

Palveluntarjoajan tulee opastaa käyttäjiä turvalliseen liikennekäyttäytymiseen ja ohjeistaa ajoneuvon oikea paikka liikenteessä. Palveluntarjoajan tulee sovelluksessaan lisäksi suositella kypärän käyttöä.

Palveluntarjoajan tulee sovelluksessaan ohjata palvelun käyttäjiä pysäköimään mikroluokkeliikenneluvan lupa-alueiden mukaisesti. Sovelluksen tulee mahdollistaa kuvan ottaminen pysäköidystä ajoneuvosta matkan päätteeksi. Pysäköintiin liittyvät lupa-alueet on esitetty tarkemmin kohdassa 11.

Palveluntarjoajan tulee huolehtia siitä, että pysäköintiä ja ajonopeuksia sekä -kieltoa koskevat rajoitusalueet ovat sovelluksessa ajan tasalla ja selkeästi näkyvissä käyttäjille.

Käyttäjän ajokyvyn varmistamiseksi käyttösovelluksessa on vaadittava käyttäjiä tekemään viikonloppu öisin (perjantai-lauantai ja lauantai-sunnuntai välisinä öinä) klo 23–05 reaktiotesti, jolla testataan esimerkiksi käyttäjän päihtymystilan vaikutus ajokykyyn. Mikäli reaktiotesti osoittaa, että käyttäjän ajokyky on alentunut, sovelluksen tulee estää ajoneuvon käyttö.

13. Tapahtumat

Suurten tapahtumien tai muiden paljon ihmisiä tiettyyn paikkaan keräävän juhlien tai kokoontumisen aikana palveluntarjoajan tulee valvoa ajoneuvojen sijaintia tehostetusti.

Palveluntarjoajan tulee estää ajoneuvojen kasautuminen niin, että ohikulkeminen tai alueiden käyttö estyy ja tarvittaessa lisätä ajoneuvojen siirtoja tekevä henkilökunnan määrää.

Palveluntarjoajalla tulee olla valmius rajoittaa ajoneuvojen käyttöä tapahtuman tai muun väen kokoontumisen aikana. Kunta voi tapahtumien ja väen kokoontumisten aikana asettaa tilapäisesti esteettömyyden ja / tai liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiä nopeusrajoitus- tai pysäköintirajoituksia, pysäköintipaikkoja tai ajokieltoalueita. Kunta toimittaa palveluntarjoajille tiedon tapahtumien vaatimista poikkeusjärjestelyistä viimeistään 5 vuorokautta ennen poikkeusjärjestelyjen alkua.

14. Työmaat

Palveluntarjoajalla tulee olla valmius muuttaa rajoituksia tilapäisesti, mikäli työmaa, esimerkiksi kadunrakennustyö, aiheuttaa muutoksia liikennejärjestelyihin, ja rajoitukset ovat esteettömyyden ja / tai liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiä. Kunta toimittaa palveluntarjoajille tiedon työmaan vaatimista poikkeusjärjestelyistä viimeistään 5 vuorokautta ennen poikkeusjärjestelyjen alkua.

15. Palveluntarjoajan tekemät ajoneuvojen siirrot

Palveluntarjoajan tulee noudattaa tieliikennelakia siirtäessään ajoneuvoja esimerkiksi pakettiautolla. Palveluntarjoaja voi toiminnassaan käyttää niin sanottuja "droppeja" eli pysäköintialueita, jonne tuodaan useita ajoneuvoja

kerrallaan käyttäjien saataville. Näiden alueiden tulee olla sijainniltaan sellaisia, että niihin pääsee palveluntarjoajan kalustolla tieliikennelakia noudattaen ja droppien tulee lisäksi noudattaa kohdassa 11 esitettyjä ehtoja pysäköinnin osalta.

16. Palautekanava ja verkkosivut

Palveluntarjoajalla tulee olla suora ja helposti käytettävä palautekanava, jonka kautta kuntalaiset ja kiinteistönomistajat voivat olla yhteydessä palveluntarjoajaan ilman kuntaa välikätenä. Palautekanavan tulee olla saatavilla myös ilman sovelluksen lataamista.

Lisäksi operaattorin yhteystietojen löytyminen liikkumisvälineestä on toivottavaa ja vähintään operaattorin nimi on oltava selkeästi merkitty jokaiseen ajoneuvoon.

Palveluntarjoajan tulee julkaista verkkosivuillaan liikennevakuutusyhtiönsä tiedot ja ohjeet korvaushakemuksen tekemiseen, jotta tieto on onnettomuustilanteessa helposti saatavilla myös ulkopuolisille. Palveluntarjoajan on varmistettava, että vastaavat tiedot löytyvät myös käyttösovelluksesta.

17. Data ja rajapinnat

Pysäköinti-, pysäköintikielto-, nopeusrajoitus- ja ajokieltoalueet näkyvät kunnan verkkosivuilla. Palveluntarjoaja voi pyytää kuntaa toimittamaan tiedot myös palveluntarjoajalle sopivassa tiedostomuodossa.

Palveluntarjoajan tulee toimittaa kunnalle vuosittain vuoden loppuun mennessä anonymisoitua historiatietoa ajoneuvojen käytöstä kuluneelta vuodelta.

Toimitettavan tiedon tulee pitää sisällään:

- jokaisen pysäköinnin sijainti ja alkuajankohta
- jokaisen matkan alkuajankohta ja pituus.

Jos palveluntarjoajalla on vuokrattavana useita erilaisia ajoneuvoja, tulee tiedossa eritellä eri ajoneuvotyypit.

Ensisijaisesti palveluntarjoajan tulee toimittaa tieto rajapinnan kautta, mutta mikäli se mahdotonta, tiedon voi toimittaa myös sähköpostitse. Tiedot tulee toimittaa CSV- ja GeoJSON -muodossa.

Kunta voi käyttää tietoa lupaehtojen noudattamisen seurantaan, ajoneuvojen pysäköintipaikkojen suunnitteluun ja onnettomuusriskin selvittämiseen. Palveluntarjoajan niin halutessaan palveluntarjoajan ja kunnan välille voidaan laatia kirjallinen sopimus datan jakamisesta.

Palveluntarjoajan toivotaan lisäksi luovuttavan kunnan viranomaiskäyttöön ja suunnittelun tueksi anonymisoitua dataa, mm. reittitietoa ajoneuvoilla tehdyistä matkoista.

18. Luvan peruuttaminen

Jos palveluntarjoaja ei noudata mikroliikenneluvassa asetettuja ehtoja, kunta voi antaa luvanhaltijalle huomautuksen ja kehottaa luvanhaltijaa korjaamaan puutteet enintään 7 vuorokauden kuluessa.

Jos luvanhaltija ei noudata kehotusta korjata puutetta ja havaittua puutetta on pidettävä olennaisena laiminlyöntinä liikenneturvallisuuden tai esteettömyyden näkökulmasta, kunta voi peruuttaa palveluntarjoajan luvan.

19. Kunnan yhteystiedot

Kunnan yhteyshenkilönä mikroliikkumisasioissa toimivat:

- liikenneinsinööri Valtteri Partanen, etunimi.sukunimi@lempaala.fi, p. 044 481 1804.
- infrapäällikkö Tiina Pekkala, etunimi.sukunimi@lempaala.fi, p. 050 383 9422

20. Liitemateriaali

Liite 1 Pysäköintikieltoalueet

Liite 2 Hidasajoalueet

Liite 3 Ajokieltoalueet

Liite 4 Rajoitusalueiden koontikartta